

NEB

NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA

LENGYEL ZOLTÁN, DR.

1917. augusztus 11. Kolozsvár –
1985. november 20. Kecskemét, Bács-Kiskun megye

Apja, id. Lengyel Zoltán 1910–1918 között országgyűlési képviselő volt, 1925–1935 között ügyvédként kommunista vezetőket is védett.

Reálgimnáziumi tanulmányait Gödöllőn folytatta, 1935-ben érettségizett. A budapesti tudományegyetem jogi karát 1940-ben fejezte be. 1940 októbere és 1941 áprilisa között dr. Beck Salamon ügyvédnél volt gyakornok. 1941. május 5-től teljesített igazságügyi szolgálatot. 1941-ben póttartalékos katona volt. 1944-ben tette le az egységes bírói és ügyvédi vizsgát. Oroszul, németül, angolul, franciául és latinul tudott. 1942-től folytatott tudományos tevékenységet, számos tanulmánya jelent meg.

1946. február 2-án lett járásbíró Rétságán, előtte a fővárosban volt fogalmazó, a *Magyar Közlöny* szerint büntető járásbírószáki jegyző. 1947. október 9-től Balassagyarmaton, 1949. február 5-től Battonyán, 1950. február 29-től Szeghalmon teljesített szolgálatot. 1951. július 1-től ítélkezett a Kecskeméti Megyei Bíróságon, tanácsvezető 1956. május 1-től, a Büntető Kollégium kollégiumvezetőjeként lett elnökhelyettes 1958. szeptember 29-én. A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa felmentette bírói tisztségéből 1981. április 24-én, elnökhelyettesi tisztségéből felmentették május 1-jével, munkaviszonya megszűnt június 30-án, és nyugdíjba vonult.

1947-ben felvették a Magyar Kommunista Pártba, 1954–1959 között a Magyar Dolgozók Pártja, majd a Magyar Szocialista Munkáspárt bírósági alapszervezetének volt a titkára. 1972–1974 között a Marxizmus–Leninizmus Esti Egyetemen osztályvezető, mellette filozófiát oktatott tiszteletbeli tanári minőségben.

1959-es minősítése szerint 1958 novemberéig a Legfelsőbb Bíróságon büntető ügyszakban dolgozott, ezt követően az „ellenforradalmi ügyek” tárgyalásához azonnal hozzálátott. „Az ellenforradalmi ügyek letárgyalásában kiemelkedő munkát végzett, amiért Kormány Kiténtetésben [sic!] és pénzjutalomban részesült.” 1962-es minősítése szerint „az ellenforradalom során szilárd maradt.” 1958. január 30-án dr. Domokos József, a Legfelsőbb Bíróság elnöke őt jelölte ki Nagy Imre és társai 1958. februárban kezdődő tárgyalására tanácsjegyzőnek. Feladatát a büntetőeljárás lezárulásáig ellátta. 1962-es minősítésében elméleti embernek tartották, átlagon felüli műveltséggel, és kiemelték, hogy „az ellenforradalom során szilárd maradt”.

Az 1956-os forradalmat követő kádári megtorlás során két halálos ítéletet hirdetett ki Kecskeméten. 1957. február 1-jén Bobek Károlyt ítélte halálra első fokon. Ezt a dr. Molnár László vezette másodfokú tanács 1957. április 10-én helybenhagyta, s Bobeket 1957. május 16-án Kecskeméten kivégezték. Dr. Szobonya Zoltánt 1957. november 27-én sújtotta halálbüntetéssel, az elmarasztalást a dr. Mecsér József vezette tanács 1958.

szeptember 17-én helybenhagyta, s az ítéletet 1958. szeptember 29-én Kecskeméten végrehajtották.

A Legfelsőbb Bíróság dr. Mecser József tanácsa másodfokú büntetőeljárásban a dr. Lengyel vezette tanácsnak három, 1957. február 22-én kihirdetett, szabadságvesztésre szóló ítéletét súlyosbította halálbüntetésre 1957. szeptember 28-án. Kolompár Mátyást tizenkettő, Patyi István tizennégy, míg Pekó Istvánt nyolcévi börtönbüntetésre ítélték Kecskeméten, az utóbb jogerőssé vált ítéleteket követő kivégzéseket 1957. október 10-én Kecskeméten hajtották végre.

KITÜNTETÉSEI

Magyar Szabadság Érdemrend bronz fokozata (1957)

Szocialista Munkáért Érdemérem (1958)

Az Igazságügy Kiváló Dolgozója (1975)

Igazságügyi Törzsgárda arany fokozata (1975)

Munka Érdemrend arany fokozata (1981)

FORRÁSOK, IRODALOM

Országos Bírósági Hivatal – Az igazságügyi szervezetből kivált dolgozók nyilvántartókönyvében rögzített iktatószámok alapján: L/82.

Magyar Közlöny, 1946. február 8. 32. sz.

Magyar Közlöny, 1947. július 30. 171. sz.

1956 kézikönyve. III. Megtorlás és emlékezés. A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 42., 60–62., 116., 227.

Eörsi László: *1956 mártíriai. 225 kivégzett felkelő. Budapest a forradalom napjaiban.* Szentpétery Tibor fotóival. Rubicon-Ház, Budapest, 2006. 28., 101., 159., 161., 204.

Horváth Miklós–Zinner Tibor: *Koronatanúk jeltelen sírgödrökben. Dokumentumok Nagy Imre és társai pertörténeteikhez.* (CD-melléklettel.). Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2008. 144., 734.

Zinner Tibor: *Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbbíráskodás káderpolitikájában '56 után.* In *A Kúria és elnökei III.* A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 181.